

**KAJAANIN AMMATTIKORKEAKOULU
OSAKEYHTIÖ**

**TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
2016**

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat	1
1.2	Olennot tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen	2
1.3	Onnistumiset tavoitteiden, tunnuslukujen ja toiminnan perusteella	4
1.4	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	8
1.5	Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta	9
1.6	Henkilöstö	9
1.7	Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen	11
1.8	Hallituksen esitys yhtiön tulosta koskeviksi toimenpiteiksi	12
1.9	Yhtiön osakkeet	12
2	TILINPÄÄTÖS	13
2.1	TULOSLASKELMA	13
2.2	TASE	14
2.1	RAHOITUSLASKELMA	15
2.2	LIITETIEDOT	16
2.2.1	Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	16
2.2.2	Tuloslaskelman liitetiedot	17
2.2.3	Taseen liitetiedot	19
2.2.4	Vakuudet ja vastuusitoumukset	21
2.2.5	Henkilöstöä koskevat liitetiedot	21
2.2.6	Muut sidotut rahastot	22
	ALLEKIRJOITUKSET	23
	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	23
	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA JA SÄILYTYSTAVOISTA	24

1 TOIMINTAKERTOMUS

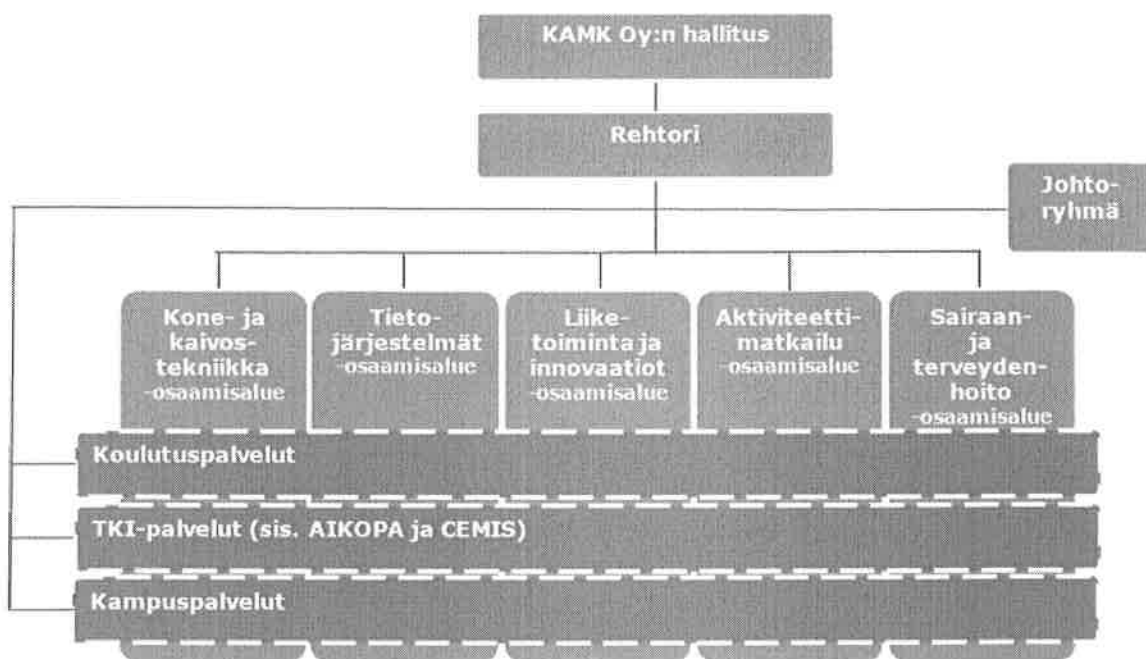
1.1 Yhtiön organisaatio, johto ja tilintarkastajat

Kajaanin ammattikorkeakoulu (KAMK) yhtiöitettiin 1.1.2014 osana valtakunnallista ammattikorkeakoulu-uudistusta. Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n omistaa Kajaanin kaupunki. Osakeyhtiön yleistä hallintoa ja taloutta johtaa osakeyhtiön hallitus ja yhtiötä johtaa toimitusjohtaja, joka toimii samalla rehtorina. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Aki Räisänen. Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab ja päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Antti Kääriäinen. Yhtiön toimitusjohtajana/rehtorina toimii Turo Kilpeläinen ja varatoimitusjohtajana/rehtorin sijaisena hallinto- ja talousjohtaja Merja Mäkinen.

Yhtiökokous muutti 21.8.2014 yhtiöjärjestyksen vastaamaan 1.1.2015 voimaan tullutta uutta ammattikorkeakoululakia (932/2014) ja valitsi 18.12.2014 yhtiölle yhtiöjärjestyksen mukaisen uuden hallituksen toimikaudelle 2015 - 2016. Uusi yhtiöjärjestys astui voimaan ja hallitus tehtäväänsä 1.1.2015. Hallituksen kokoonpanossa tapahtui pari muutosta vuoden 2016 aikana.

KAMKin organisaatorakenteen uudistamisprosessi vietiin päätökseen ja muutoksen mukainen toiminta käynnistyi 1.1.2016. Organisaatiouudistuksessa osaamisalueet säilyivät ennallaan, mutta erillisistä kehittämiskohteista luovuttiin. Tilalle luotiin palveluperiaatteella toimiva, entistä tehokkaampien ja vaikuttavampien asiantuntijapalvelujen tuottamismalli. Yhteiset palvelut -yksikkö purettiin ja muodostettiin kolme palveluyksikköä: Koulutuspalvelut, TKI-palvelut ja Kampuspalvelut. Esimiesvastuut järjestettiin uudelleen ja samalla vähennettiin johto- ja päällikötason tehtäviä. Irtisanomisia ei tehty, sillä tehtävänkuvat saatiin neuvoteltua uuden organisaation toiminnan mukaisiksi.

Kajaanin ammattikorkeakoulun organisaatio vuonna 2016

Oulun yliopiston, KAMKin ja Kajaanin kaupungin syksyllä 2008 allekirjoittaman sopimuksen mukaan jatkettiin Kajaanin korkeakoulukonsortion toimintaa. Konsortioyhteistyötä toteutetaan duaalimallin pohjalta, jossa korkeakoulut toimivat itsenäisinä koulutusorganisaatioina omilla profiileillaan, toisistaan poikkeavilla tutkinnoilla, tutkintonimikkeillä ja tehtävillään, mutta tiivistä yhteistyötä tehden. Konsortion toimintaa johtaa strategiaryhmä, johon kuuluvat Oulun yliopiston rehtori, KAMKin kehitysjohtaja (TKI), Kajaanin yliopistokeskuksen johtaja ja Kajaanin kaupunginjohtaja.

Oulun yliopiston ja KAMKin aikuis- ja täydennyskoulutuksen yhteisen suunnittelu- ja palveluyksikön AIKOPAn yhteistoimintasopimus allekirjoitettiin 25.2.2010. Sopimus mittaus- ja tietojärjestelmien tutkimus- ja koulutuskeskus CEMISin käynnistämisestä allekirjoitettiin 17.9.2010. Keskuksessa ovat mukana KAMK:n ja Oulun yliopiston lisäksi Jyväskylän yliopisto, Teknologian tutkimuskeskus VTT sekä CSC tieteen tietotekniikan keskus, Kajaanin kaupunki ja Sotkamon kunta.

CEMIS- ja AIKOPA-toimintojen ohella Kainuussa tapahtuvaa, alueen kehittymistä tukevaa korkeakoulutasoista yhteistyötä viedään systemaattisesti eteenpäin KAMK:n ja Kajaanin yliopistokeskuksessa toimivien yliopistojen yhdessä määrittelemän Kainuun korkeakoulustrategian (KKKS) avulla.

1.2 Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

AMK-uudistuksen mukainen AMK-lainsäädäntö astui voimaan 1.1.2015. Vuonna 2016 Suomessa oli 24 osakeyhtiömuotoista, toistaiseksi voimassa olevaa toimilupaa omaavaa ammattikorkeakoulua. Opetus- ja kulttuuriministeriön kävi ammattikorkeakoulujen kanssa seuraavaa tuloskautta (2017-2020) koskevat sopimusneuvottelut syksyllä 2016.

Ammattikorkeakoulut ovat osakeyhtiöitä ja valtion rahoitus jaetaan korkeakouluille tuloksiin perustuvan rahoitusmallin kautta. Hyvän tuloksellisuuden perusteella KAMKin tuloksiin perustuva rahoitus vuonna 2016 säilyi vuoden 2015 tasolla (12,3 m€) ja KAMK sai strategiarahoitusta 400.000 euroa. Lisäksi KAMKilla jatkui valtioneuvoston tekemän päätöksen mukaisesti 2x20 opiskelijasuman purkuun tarkoitettua aloituspaikkaa (ä 6.000 €/opiskelija/vuosi = 240.000 €/v) tietojenkäsittelyn koulutuksessa.

KAMKissa jatkettiin olemassa olevan KAMK'20-strategiaa toteuttavien toimenpideohjelman ja toimintasuunnitelmien toteuttamista. Laajan yhteiskunnallisen ja korkeakoulupoliittisen muutoksen takia käynnistetty KAMK'24-strategian valmistelu saatettiin päätökseen. KAMK'24-strategian päivittämisen avulla valmistauduttiin sopimusneuvotteluihin opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. KAMK'24-strategia on selkeä jatkumo edelliseen strategiaan nähden painottaen tiettyjä, tulevaisuuden toimintaedellytysten varmistamisen kannalta oleellisia osa-alueita entistä vahvemmin.

Ministeriön kanssa käydyt sopimusneuvottelut sujuivat KAMKin näkökulmasta erinomaisen hyvin. Neuvotteluiden lopputulemana KAMKin tutkintokatto on 23 tutkintoa aikaisempaa tutkintotavoitetta suurempi. Samaan aikaan ammattikorkeakoulututkintoihin kohdistui merkittävä leikkaus. Vastaavasti KAMK onnistui lisäämään strategisen kehittämisrahan määrää merkittävästi, johon vaikutti erityisesti KAMKin toiminnan tuloksellisuus sekä strategiset suunnitelmat. Neuvotteluiden lopputulemana KAMKin suhteellinen asema vahvistui.

Vuodesta 2012 alkanut KAMK:n talouden ja toiminnan tasapainottaminen on perustoiminnan osalta onnistunut. Tilinpäätöksen tulos on viimeisten vuosien merkittävien rahoitusleikkaus-

ten jälkeen hyvä. Hankemäärä kasvoi lukumääräisesti vuoden 2016 aikana. Kokonaisvolyyminä oli 3,534 m€. KAMK panosti kehittämistoiminnan omavastuuosuuksiin 350 tuhatta euroa. Omavastuuosuuksien kasvuun on seuraavina vuosina varauduttava Kajaanin kaupungin toiminta-avustuksen loppumisen sekä hankkeiden omavastuuosuuksien prosentuaalisen kasvun takia. OKM:n strategista kehittämisrahaa hyödynnettiin strategian jalkauttamisen työkaluna.

Henkilöstön työhyvinvointi pysyi pienestä laskusta huolimatta edelleen hyvällä tasolla (3,1/4). Tuloksessa näkyy strategiseen uudistumiseen liittyvä pitkäjänteinen työ. Tuloksesta huolimatta jatkuva korkeakoulujärjestelmätason epävarmuus sekä resurssileikkaukset vaikuttavat henkilökunnan jaksamiseen. Vuoden 2015 rahoitusmittareilla mitattuna KAMK oli Suomen toiseksi tuloksellisin AMK, joka osaltaan asettaa haasteita rahoitusmallin toimintalogiikan näkökulmasta. Vuoden 2016 valtakunnallisia lopullisia tuloksia ei ole saatavilla, mutta ennakkotietojen mukaan KAMK on edelleen yksi Suomen tuloksellisimmista ammattikorkeakouluista. Konsortioyhteistyö Oulun yliopiston kanssa jatkui erinomaisen tuloksellisena.

Koulutustoiminnan kehittämisen osalta on edelleen kehitetty poikkialaista yhteistyötä, suunnattu sisäistä osaamisen kehittämistä digitalisaation hyödyntämiseen sekä edistetty yhteisten rakenteiden ja ohjeistusten käyttöä työelämäyhteyksissä, harjoittelussa ja opinnäytetöissä. Pedagoginen toimintaohjeistus päivitettiin ilmiöpohjaiseen oppimiseen ja verkon hyödyntämiseen opetuksessa. Hyvien käytänteiden jakamiseen, nykyisiä resursseja vastaavan työnjaon sekä koulutuksen kansainvälistymisen edelleen kehittämiseen kohdennettiin resursseja. Sähköisen näkyvyyden lisäämiseen, digitalisaation tuomien mahdollisuuksien hyödyntämiseen, tiimiopettajuuteen sekä opiskelijoiden osaamisen kehittämiseen panostetaan jatkossa erityisesti.

Opiskelijat kehittämistoiminnassa -toiminnan osalta toteutettiin Tekevä amk -moduuli (10 op) neljännen kerran. OPS-suunniteltiin vuodelle 2017 ja päädyttiin rakentamaan poikkialaiset osaamisenpolut strategian 2024 mukaisesti kansainvälisyyteen, liiketalousosaamiseen ja älykkäisiin ratkaisuihin. Tekevä amk -moduulista luovuttiin ja työskentely suunnattiin ammatitopintoihin. Työelämän kanssa tehtävää yhteistyötä kehitetään edelleen.

TKI-toiminnan osalta poikkialaisen TKI-tiimin toimintaa jatketaan ja vahvistetaan edelleen. Aluekehitysrahoitukseen liittyvien haasteiden myötä korvaavien rahoituslähteiden löytäminen on keskeistä, toimintaa on suunnattu kansallisiin ja kansainvälisiin rahoituslähteisiin. Omavastuuosuuksien oletetaan kasvavan siirryttäessä kansallisiin ja kansainvälisiin rahoituslähteisiin. Myös liiketoimintapalveluihin on panostettu ja asiantuntijapalvelut ovat kehittyneet suotuisasti. Julkaisutoimintaa saatiin määrällisesti kasvatettua. Osaaminen ja resursointi tulee ratkaista siten, että panokset ja tuotokset ovat tasapainossa. Hanketoiminnan resursointi ja budjetointi tullaan integroimaan nykyistä vahvemmin taloushallintoon.

1.3 Onnistumiset tavoitteiden, tunnuslukujen ja toiminnan perusteella

Yhtiön toiminta oli hieman tappiollista. Liikevaihto laski edellisen vuoden 16,9 miljoonasta noin 16,3 miljoonaan euroon ja yhtiön tappio oli 89 826,50 euroa. Yhtiön omavaraisuusaste ja maksuvalmius olivat erinomaisella tasolla.

Talouden tunnusluvut		
	2016	2015
Liikevaihto	16 280 231	16 889 227
Liikevoitto	-78 680	274 442
Liikevoitto %:ia liikevaihdosta	-0,5	1,6
Oman pääoman tuotto-%	-1,6	5,3
Sijoitetun pääoman tuotto-%	-1,5	5,4
Omavaraisuusaste (%)	72,2	72,8
Quick ratio *)	3,6	4,0

*) laskettu konsernitilistä

Korkeakoulujen toiminnan todellinen vaikuttavuus näkyy parhaiten tarkasteltaessa korkeakoulun menestymistä rahoitusmallin rahoitusmittareilla. Rahoitusmittareilla mitattuna KAMK:n tuloksellisuus kehittyi vuoteen 2015 nähden seuraavasti:

Rahoitusmittari	Mittarin painoarvo rahoitusmallissa	KAMK:n tulos 2015	KAMK:n tulos 2016	Tuloksen % - kehitys vuoteen 2015 verrattuna
Suoritetut amk-tutkinnot	40 %	314	310	-1,27
55 op suorittaneet	23 %	1169	1206	+3,17
Rahoituksessa hyväksiluetut opintopisteet	5 %	2763	3943,5	+42,73
Opiskelijapalaute	3 %	37006	37022	+0,04
KV-opiskelijavaihto	2 %	4225	4296	+1,68
Ulkopuolinen TK-rahoitus (tuhat €)	8 %	2835	2762	-2,57
YAMK-tutkinnot	4 %	30	28	-6,67
Henkilöstön KV-liikkuvuus	1 %	1001	1020	+1,89
Julkaisut	2 %	105	127	+20,95

TAULUKKO 1. KAMK:n rahoitusmittareiden tuloskehitysverailu vuosilta 2015 - 2016.

Vuoden 2016 valtakunnalliset mittaritulokset eivät ole vielä käytössä, joten rahoitusvaikutusta ei vielä voi arvioida. Rahoituksen määrään vaikuttaa korkeakoulun oman ja valtakunnallisen tuloskehityksen kolmen edellisen vuoden tulosten keskiarvo. Oma tuloskehitys ei siten automaattisesti tarkoita rahoituksen kasvua.

Vuoden 2016 tuloksissa jäätin 320 amk-tutkintotavoitteesta 10:lla; ylempi amk -tutkintojen osalta päästiin OKM:n asettamaan tavoitteeseen 28. Liiketalouden tradenomi ja insinöörikoulutuksissa jäätin vuoden 2016 tutkintotavoitteista, sairaan- ja terveydenhoidossa päästiin tavoitteeseen ja aktiviteettimatkailu ylitti tavoitteensa. 55 opintopistettä suorittaneiden määrä kasvoi hieman. KAMKin kansainvälisyyteen liittyvät mittaritulokset säilyivät hyvällä tasolla;

kaikissa tavoitteet ylittyivät. Kansainvälisyyden edelleen kehittämiseksi suunniteltiin englantinkielinen matkailun koulutus, joka käynnistyy vuonna 2017.

Vuonna 2016 Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut AIKOPAn koulutukset tavoittivat 1100 osallistujaa, koulutustilaisuuksia järjestettiin 43. Avoimen AMK:n kautta opetukseen osallistuvien määrä jatkoi kasvuaan - opintopistekertymä oli vuonna 2016 3944, vuonna 2015 2101.

Ulkopuolisen TKI-rahoituksen osuus rahoitusmittariin hyväksyttävästä rahoituksesta laski 2,57 %, mikä johtui ensisijaisesti rahoitushakujen vähäisyydestä ja rahoituksen kiristymisestä. KAMKin julkaisujen määrä kasvoi lähes 21 %.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tehdyn tavoitesopimuksen 2013 – 2016 mittaritulokset vuosina 2015 - 2016 olivat seuraavat:

Tavoitteet	Vuosina 2013 – 2016 keskimäärin	Toteuma vuonna 2015	Toteuma vuonna 2016
Ammattikorkeakoulututkinnot	320	314	310
Yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala	85	64	66
Luonnontieteiden ala	25	24	37
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	40	48	40
Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	110	128	116
Tekniikan ja liikenteen ala	60	50	51
Ammattikorkeakoulukohtaiset tavoitteet			
Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot	28	30	28
Ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä	80	125	112
Suomesta lähteneiden tai Suomeen saapuneiden vaihto-opiskelijoiden määrä (vaihdon kesto yli 3 kk)	120	177	175

TAULUKKO 2. KAMK:n tavoitteiden toteuma vuosina 2015 - 2016 tavoitesopimukseen verrattuna

Tavoitesopimuksessa on sovittu myös seuraavat tunnuslukutavoitteet:

Tunnuslukutavoitteet	Toteuma 2011	Toteuma 2011	Tavoite 2016	Toteuma 2015	Toteuma 2016
	KAMK	Amk-sektori yhteensä			
Ammattikorkeakoulututkinnot/ opetus- ja t&k-henkilökunta	2,39	2,94	3,50	2,85	2,77
Vähintään 55 op suorittaneiden osuus	42,8	38,2	50,0	61,2	56,8
T&k-hankkeissa suoritettut opintopisteet/ läsnä olevat opiskelijat	5,49	6,07	9,00	11,45	9,93
Julkaisut ja audiovisuaaliset aineistot ja tieto- ja viestintätekniset ohjelmat / opetus- ja t&k-henkilökunta	0,53	0,41	0,45	0,89	1,06
Henkilökunnan kv-liikkuvuus / opetus- ja t&k-henkilökunta	0,84	0,98	0,90	0,94	0,97
Maksullinen palvelutoiminta / kokonaisrahoitus *	16,0	12,0	16,0	18,4	20,4
Ulkopuolinen t&k-rahoitus / kokonaisrahoitus *	19,3	9,8	25,0	16,6	16,7

TAULUKKO 3. KAMK:n tavoitesopimuksen tunnusluvut vuosina 2015 – 2016

* = Toteumatiedot vuodelta 2010

Vuonna 2016 KAMK:uun haki 2,5 (2015:2,7) ensisijaista hakijaa yhtä aloituspaikkaa kohden. Vetovoima laski vuodesta 2015 alkaen, koska siirryttiin uuteen yhteishakujärjestelmään yliopistojen kanssa.

Kajaanin kaupungin ohjeistuksen mukaisesti KAMK Oy on laatinut palveluohjelman (tulokortin) vuodelle 2016. Palveluohjelma (tulokortti) toteutumineen esitetään seuraavassa:

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy

Olennaiset tapahtumat 2016:

Vuonna 2016 KAMK jatkoi valtakunnallisten korkeakoulupoliittisten kehittämistoimenpiteiden toteuttamista organisatorisella, alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla. Opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa syksyllä 2016 käydyissä sopimusneuvotteluissa oli käytössä vuoteen 2024 ulottuva strategia, jonka visiona on kehittää KAMKista Suomen älykkäin korkeakoulu. Sopimusneuvottelut sujuivat erinomaisesti; KAMKin tutkintotavoite nousi 23 tutkinnolla perusopinnoissa ja 19 tutkinnolla ylempi amk –opinnoissa. Strategiarahoituksen määrä lähes tuplattiin edelliseen vuoteen nähden. Toiminta ja talous ovat tasapainossa sekä toiminnan tuloksellisuus on neljättä vuotta Suomen kahden parhaan AMK:n joukossa. KAMKin valtakunnallinen asema on vahvempi kuin koskaan.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

Raportointivastuussa rehtori

Tavoite 2016	Toteutunut 2016
Talouden tasapaino, tilinpäätös ≤ -311 000 €	Tilikauden aikana KAMK Oy:n hallitus hyväksyi talousarviomuutoksen, jossa tilikauden tulostavoite (tappio) pienentyi -183 500 euroon. Lopullinen tulos on -89 826,50 €.

Kaupunkistrategiaa toteuttavat tulokortit

Raportointivastuussa rehtori

Halu auttaa yritysten kasvua

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Aloittaa yrittäjänä (valmistuneet) / vuosi	9	15	4
	TKI-toiminta euroina	3,9 M€	~ 3,4 M€	3,5 M€

Osaavan työvoiman saatavuus turvataan

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Suoritetut tutkinnot	314	320	310
	Ylemmät tutkinnot	30	51 oma tavoite (OKM:lle luvattu 28)	28
	Avoin AMK, opintopisteet	2101	3800	3943,5 (sis. maahanmuuttajakoulutus ja erikoistumiskoulutus)

Saavutettavuuden parantaminen

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Avoimen amkn opintopisteet	2101	3800	3943,5 (sis. maa-hänmuutta ja koulutus ja erikoistumiskoulutus)
	AIKOPAn opiskelijamäärä	4512	yht. 3900, josta KAMK 1600	yht. 3366, josta KAMK 1709

Kokonaisvaltainen asiakastuntemus ohjaa palvelujen järjestämistä ja tehostaa palvelujen tuotantoa

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Opiskelijatytyväisyys prosentteina	75,3 kyselytapa muuttui 2015	82	70,6 kyselytapa muuttui 2015 ja 2016
	AIKOPAN asiakaspalaute (1–5)	4,23	4,3	4,2

Positiivinen mielikuva viihtyisästä ja sujuvien palvelujen Kajaanista

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Vetovoimaisuus (nuorten koulutuksen 1. sijaiset hakijat /aloituspaikka)	2,7	3,3	2,5

Kuntalaisten omaehtoinen hyvinvoinnin lisääminen

Mahdollistaja	Mittari/indikaattori	TP 2015	Tavoite 2016	Toteutunut 2016
	Henkilöstön työhyvinvointi (1–4)	3,3	3,3	3,1

Riskit	Kuvaus
Keskeiset riskit	Perusrahoituksen vaihtelut 100 % tulosrahoituksessa AMK-sektorilla ja muutokset valtakunnallisessa korkeakoulupolitiikassa Kansallisen TKI-rahoituksen vähenemisen vaikutukset TKI-toiminnan omarahoituksen riittävyys ICT:n toimintahäiriöt Sote-uudistuksen vaikutukset Alueen vetovoiman vaikutus osaavan työvoiman saantiin AIKOPAn ja CEMIS-toiminnan tulokellisuuden ylläpitäminen (rahoituksen niukkuus)

Henkilöstö, htv2	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP 2016	TS 2017
Kajaanin Ammatti- korkeakoulu Oy	191,3	185	192	185	192

1.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Suomalaiseen korkeakoululaitokseen on kohdistunut valtavia rahoitusleikkauksia. Globaalin ja valtion talouden heikossa tilanteessa Suomessa käytössä oleva korkeakoululaitoksen duaalimalli on paikoin kyseenalaistettu. Valtion talouden tasapainottaminen voi vaikuttaa radikaalisti koko suomalaisen korkeakoulujärjestelmän ja siten myös Kajaanin ammattikorkeakoulun tulevaisuuteen. Mikäli valtion kestävyysvajeen kuromiseksi tehtävät lisäleikkaukset kohdentuvat opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alalle, korkeakoulujärjestelmään ja sitä kautta AMK-sektorille, olemassa olevia perustavanlaatuisia rakenteita tulee tarkastella uudestaan.

KAMK on vakavarainen, tuloksellinen ja aluevaikuttava korkeakoulu. KAMKilla on valtioneuvoston toistaiseksi voimassa oleva toimilupa ilman kehittämisvelvoitteita. KAMKin valtakunnallinen asema on vahva. Tuloksellisena ammattikorkeakouluna merkittävin KAMKin tulevaisuuteen vaikuttavana riskinä toimii rahoitusmalli ja siinä vuoden 2017 alusta tulleet muutokset. Rahoitusmittareista amk-tutkinnoissa, 55 op suorittaneiden määrässä ja ulkoisen rahoituksen määrässä menestyminen tulee ratkaisemaan KAMKin perusrahoituksen määrän. Uuteen malliin sisältyy aiemman mallin mukainen siirtymäkausi (rahoituksen muutoksia taasaava jakso) ja samalla otetaan käyttöön tutkintokatto.

Vuonna 2017 otetaan käyttöön lukukausimaksu EU-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. KAMKin lukuvuosimaksu on 6 000 €/v EU ja /Eta –maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta. Kun opiskelija saa suoritettua 55 op/v, hänen on mahdollista hakea apurahaa 50 % lukuvuosimaksusta. Kyseisistä maista saapuvilta peritään kaksoistutkinnon osalta 1500 €. Mikäli tutkinto valmistuu määräajassa, on mahdollista saada 100 % tuki lukuvuosimaksulle. Maksu tullee vaikuttamaan vähentävästi EUn ulkopuolisten opiskelijoiden hakeutumiseen KAMKin opiskelijoiksi.

Hanketoiminnan volyymin ylläpito ja kasvattaminen sekä ulkoisen rahoituksen varmistaminen tulee jatkossa olemaan entistä haasteellisempaa. Keskeisin toimenpide TKI-toiminnan kehittämiseksi on CEMIS. Kainuussa toimivien koulutus-, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden yhteistyötä tulee syventää. CEMISin tulevaisuus on tällä hetkellä turvattu vuoteen 2019. Kaikki CEMISin toimijat, Kajaanin kaupunki ja Sotkamon kunta ovat sitoutuneet toiminnan rahoittamiseen myös tulevina vuosina. Niukkeneva aluekehitysrahoitus tulee kuitenkin aiheuttamaan sen, että kehitystyötä joudutaan tekemään huomattavasti pienemmillä resursseilla kuin aiemmin. Niukkenevat kehittämisresurssit alueelta, heikko globaali taloustilanne ja tiukkeneva kansainvälinen ja kansallinen kilpailu TKI-rahoituksesta tulevat vääjäämättä vaikeuttamaan CEMISin tuloksentelekkyä tulevina vuosina. TKI-toiminnan volyymi näkyy suoraan KAMKin valtion perusrahoituksen määrässä.

Vuoden 2015 aikana työstettiin ja hyväksyttiin KAMK'24-strategia, joka terävöittää KAMK'20-strategiassa määriteltyä profiilia ja tavoitteita. KAMKin visiona on kehittyä tekevimmäksi Suomen älykkäimmäksi korkeakouluksi. Älykkäät ratkaisut toimii KAMKin profiilina, jota tukee viiden osaamisalueen toisiaan tukevat vahvuusalat.

KAMKin tulevaisuuden kannalta oleellista on säilyttää suhteellinen asema tuloksellisuusmitareille muihin korkeakouluihin nähden. KAMKin resurssit on pystyttävä käyttämään oikein. Jatkossa osaamisalueperustainen strateginen, työnjaollinen yhteistyö strategisten kumppaneiden kanssa niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla on ratkaisevan tärkeää. Toisaalta alueellinen yhteistyö koulutus-, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden kanssa nähdään tärkeänä perustoimintojen kehittämistoimenpiteenä. Kajaanin kaupungin kehitysorganisaatio Measurepolis Development Oy fuusioitiin KAMK Oy:öön 1.8.2016 alkaen, mikä hanketoimin-

nan kehityksen kannalta on myönteinen asia.

KAMK tulee jatkamaan toiminnan kehittämistä KAMK'24-strategian toimenpideohjelman ja sitä toteuttavien toimintasuunnitelmien mukaisesti. Strategisen johtamisen osalta johtamisraken-
teiden, vallan ja vastuun sekä koko johtamisjärjestelmän ja johtamisen prosessin kehit-
täminen koko toiminnan laajuudelta on mennyt eteenpäin. Kansallisten ja kansainvälisten
strategisten kumppanuuksien arkipäiväistämiseen, ennakointiin, entistä selkeämpiin tehtä-
vän-/vastuukuviin sekä taloudenhallintaan kiinnitetään jatkossa yhä enemmän huomiota.

1.5 Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

KAMKin tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (TKI) -toiminta oli vuonna 2016 hankehakemusten
määrällä mitattuna huomattavasti aktiivisempaa kuin aikaisemmin. Hankehakemuksia jätet-
tiin yhteensä 62 kpl, edellisenä vuonna 39 kpl. Osaamisalueista erityisesti kone- ja kaivos-
tekniikka sekä tietojärjestelmät jättivät aktiivisesti uusia hankehakemuksia. Erilaisia rahoitus-
lähteitä onnistuttiin hyödyntämään monipuolisesti. Hankehakemuksia jätettiin etenkin erilai-
siin kv-rahoitusohjelmiin esim. Erasmus+, Nordplus ja Northern Periphery and Arctic prog-
ramme. Kansainvälisten hakemusten määrä nousi kymmenestä seitsemääntoista.

Euromääräisesti KAMKin TKI-toiminnan volyymi kasvoi hieman: 3,4 miljoonasta eurosta 3,5
miljoonaan euroon verrattuna vuoteen 2015. Ulkopuolisen, rahoitusmalliin hyväksyttävän
TKI-rahoituksen, osuus KAMKin kokonaisrahoituksesta oli 2,76 m€ (16,7 %; vuonna 2015
16,6 %). TKI-hanketoimintaan KAMK onnistui keräämään yksityistä rahoitusta TKI-
toimintaan yhteensä 41,8 t€ (vuonna 2015 135,5 t€). Omarahoitusta KAMK osoitti TKI-
toimintaan 350,0 t€ (11,9 %). Vuonna 2015 vastaavat luvut olivat 818,5 t€ (20,9 %). OKM:n
strategisen kehittämisen rahoitusta hyödynnettiin aktiivisesti ja rahoituksella toteutettiin usei-
ta strategian toteuttamiseen tarkoitettuja kehityshankkeita.

Vuosi 2016 oli CEMISin kuudes varsinainen toimintavuosi. Vuotta leimasi CEMIS-ohjelman
valmistelu ja CEMISin tulevaisuuden suunnittelu, vahva kansainvälisen yhteistyön kehittämi-
nen. Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut AIKOPAn kanssa jatkettiin yhteistyötä ja käynnis-
tettiin. CEMISillä oli vuoden 2016 lopulla kansainvälisesti ja kansallisesti rahoitettuja hank-
keita samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Kansainvälisesti rahoitettujen hankkeiden ko-
konaisvolyyymi oli noin 1,1 miljoonaa euroa ja kansallisesti rahoitettujen 5,6 miljoonaa euroa.
CEMISin henkilömäärä säilyi noin 110:ssä.

KAMK toteuttaa aluekehitystehtävää pääsääntöisesti koulutuksen ja TKI-toiminnan kautta.
KAMKin tapa toimia integroi KAMK:n henkilökunnan ja opiskelijat osaksi alueen julkisen ja
yksityisen sektorin kehittämistä. KAMKin henkilöstö on mukana kaikissa keskeisimmissä
alueen kehittämisen yhteistyöfoorumeissa ja toimenpiteissä. KAMKin saama palaute alueel-
lisilta toimijoilta on positiivista.

1.6 Henkilöstö

Henkilöstön määrä on määritelty Kajaanin kaupungin ohjeiden mukaisesti henkilötöyvuosina
(htv) talousarviossa ja tilinpäätöksessä. Kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2016 oli 185,3 htv
ilman harjoittelijoita eli säilyi suunnilleen ennallaan. Henkilöstömäärästä opetushenkilöstöä
oli 96,6 htv, ja muuta henkilöstöä 88,7 htv. Palkkojen ja palkkioiden yhteismäärä vuonna
2016 oli 9 415 259,98 euroa.

Taulukko 4. Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä ja henkilötyövuosimäärä henkilöstöryhmittäin 2015 ja 2016

	Lkm 2016	HTV2 2016	Lkm 2015	HTV2 2015
Opetushenkilöstö	100	96,6	107	103,3
TKI	43	33,7	37	30,2
Muu hlöstö	59	55,0	56	51,0
Luennoitsijat	12		11	
Sivutoimiset tuntiopettajat	27		19	
Harjoittelijat yms.	13	0,4	8	0,3
Yhteensä	242	185,7	238	184,8

HTV2 = palkallisten palveluksessa olopäivien lukumäärä kalenteripäivinä/365 * (osa-aikaprosentti/100), vakinaiset, määräaikaiset, työllistetyt, pl. sivutoimiset ja luennoitsijat, ei harjoittelijat eikä oppisopimuksella olevat.

Luennoitsijoista on ilmoitettu koko vuoden lkm. Organisaatiouudistuksen myötä koulutuspäälliköt ja johtajat siirrettiin muuhun henkilöstöön. Lisäksi huomiotava, että sivutoimisissa tuntiopettajissa on 2106 luvussa henkilöitä, jotka ovat mukana Muu henkilöstö tai TKI-henkilöstön luvuissa, noin 10 henkeä.

Kajaanin ammattikorkeakoulussa vuosittain toteutettavan työyhteisön toimivuuskyselyn perusteella työtyytyväisyys on säilynyt hyvänä (3,1 asteikolla 1-4). Edelliseen vuoteen (3,27) nähden tulos on hieman laskenut.

Tasa-arvolaki ja yhdenvertaisuuslaki uudistuivat 1.1.2015. Työyhteisöjen kannalta tärkeimmät uudistukset liittyvät työpaikkojen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitteluun. Työnantajalla, jonka palveluksessa on säännöllisesti vähintään 30 henkilöä, on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

KAMK laati uudistetun lainsäädännön mukaisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, jonka KAMK Oy:n hallitus hyväksyi 17.12.2015. Uusi toimenpiteistetty suunnitelma otettiin käyttöön 1.1.2016. Aiemman tasa-arvosuunnitelman mukaan miesten ja naisten tasa-arvo on toteutunut hyvin.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on 30.12.2016 ratkaissut neljän opettajan irtisanomisesta (YT-prosessi 2012) tehdyt valitukset. KHO hylkäsi valitukset kahden opettajan osalta ja totesi, että valitusten alaiset rehtorin ja liikelaitoksen johtokunnan päätökset eivät ole lainvastaisia, eikä niiden kumoamiseen valitusten johdosta ole syytä. Kahden irtisanotun opettajan osalta KHO kumosi rehtorin ja liikelaitoksen johtokunnan päätökset sillä perusteella, että kyseisten opettajien hoitamien tehtävien (ICT-alan opetus) eivät ainakaan vuonna 2013 olleet vähentyneet sillä tavalla olennaisesti ja pysyvästi kuin kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 37 §:ssä tarkoitetaan. KAMK Oy on KHO:n päätösten mukaisesti maksanut vuodelta 2013 kahden opettajan takautuvat palkkasaatavat työntekijänsä sekä korvaukset työttömyysvakuutusrahastolle (TVR) ja työttömyyskassalle, yhteensä noin 100.000 euroa. Lisäksi KAMK Oy on maksanut oikeudenkäyntikulut, noin 25.000 euroa. Nämä maksut ja korvaukset sisältyvät vuoden 2016 tilinpäätökseen.

Vuosien 2014-2016 osalta palkkasaatavia ja korvauksia ei ole maksettu, koska asia on oikeudellisesti epäselvä KAMK-liikelaitoksen yhtiöidyttyä 1.1.2014. KAMKin yhtiöityessä siirryttiin noudattamaan Työsopimuslakia (55/2001) aiemman Lain kunnallisesta viranhaltijasta (304/2003) asemasta. Työsopimuslaissa ei ole irtisanotun työntekijän takaisinottovelvoitetta. Takautuvat palkkasaatavat työntekijänsä ja korvaukset TVR:lle ja työttömyyskassalle vuosilta 2014-2016 ovat yhteensä noin 300.000 euroa. Työsopimuslain mukaan laittomasta irtisanomisesta työntekijälle voidaan määrätä korvattavaksi 3-24 kuukauden palkka. Koska asia on kiistanalainen, on todennäköistä, että ratkaisua haetaan uusilla oikeusprosesseilla,

mikäli sopuratkaisua ei saada aikaan.

KAMK Oy on laatinut erillisen henkilöstöraportin vuodesta 2014 alkaen.

1.7 Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy noudattaa toiminnassaan yhtiön hallituksen hyväksymää johtosääntöä, Kajaanin kaupungin konserniohjetta ja sisäisen valvonnan ohjetta. Johtosääntön mukaan yhtiön hallitus huolehtii kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisestä ja toimitusjohtaja vastaa ammattikorkeakoulun tehtävien taloudellisesta, tehokkaasta ja tuloksellisesta hoitamisesta.

Osakeyhtiöittämisen myötä kaikki KAMKin sopimukset ja vakuutukset uusittiin. Sopimukset on koottu työryhmäsivustolle sopimustyypeittäin. Riskit kartoitettiin, arvioitiin ja niiden hallinta määriteltiin yksiköittäin/koko ammattikorkeakoulun tasolla talousarvion 2016 valmistelun yhteydessä. Tunnistetuista riskeistä mikään ei toteutunut. Edustamis-, päätöksenteko-, hyväksymis-, hankinta- ja allekirjoitusoikeuksissa noudatetaan yhtiöjärjestystä, johtosääntöä ja toimitusjohtajan erillis päätöksiä. Vastuut on määritelty henkilöittäin.

Hankintaprosessin oikeellisuuden varmistamiseksi KAMK Oy:n hankinnat ja kilpailutukset toteutetaan keskitetysti hankinta-asiantuntijan kautta. Hankintaprosessi toimii sähköisesti työryhmäsivustolla, jonne on keskitetty myös hankintaohjeistus, pienhankintojen hyväksyntä ja hankintasopimusten seuranta. Kilpailutetuista hankinnoista tehdään aina toimitusjohtajan päätös ja hankintasopimus. KAMK Oy osallistuu tarvittaessa myös Kainuun hankintarenkaan ja Kajaanin kaupungin kilpailutuksiin, Hanselin ja Kuntahankintojen kilpailutuksiin sekä (ammatti)korkeakoulujen yhteisiin hankintoihin (mm. ICT- ja kirjastoaineiston hankinnat), jolloin hankintapäätöksen tekee kilpailuttanut taho. KAMK Oy:n hankintapäätöksistä ei tullut yhtään valitusta vuonna 2016.

Kajaanin ammattikorkeakoulu on kehittänyt viime vuosien aikana voimakkaasti laadunvarmistusjärjestelmää ja prosessejaan. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (KARVI) auditoi ammattikorkeakoulun laadunvarmistusjärjestelmän marraskuussa 2014. Arvioinnin tulokset saatiin käyttöön keväällä 2015.

Turvallisen opiskelu- ja työympäristön varmistamiseksi työsuojelu- ja turvallisuusohjeet päivitetään ja erityyppistä turvallisuuskoulutusta järjestetään säännöllisesti. Vuonna 2015 KAMK laati oman työsuojelun toimintaohjelmansa, jolla korvattiin aiemmin käytössä ollut Kajaanin kaupungin työsuojelun toimintaohjelma. Käytännön työstä vastaa yhdistetty yhteistoimintaneuvottelukunta/työsuojelutoimikunta (YT/TS-ryhmä) sekä turvallisuustyöryhmä, jossa on mukana kaikkien osaamisalueiden ja yksiköiden edustus ml. työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö. Jokaisessa rakennuksessa on turvallisuudesta vastaava henkilö ja turvallisuuskansio. Hätätilanteessa toimimista varten on ohjeistus kussakin luokassa ja henkilökunnan tiloissa. Koko henkilöstöllä ja opiskelijakunta KAMOn hallituksen jäsenillä on käytössä kuvalliset henkilökortit, jotka toimivat myös kulkukortteina. Viestintään poikkeustilanteissa on laadittu erillinen kriisiviestintäohje. Kampustason valmius- ja turvallisuusyhteistyötä jatkettiin Kajaanin kaupungin koulutusliikelaitoksen (Kainuun Ammattiopisto ja lukio) kanssa.

1.8 Hallituksen esitys yhtiön tulosta koskeviksi toimenpiteiksi

Ammattikorkeakoululain (932/2014) 5 § mukaan ammattikorkeakouluosakeyhtiön toiminnan tarkoituksena ei saa olla voiton tavoittelu eikä se saa jakaa osakkeenomistajalle osinkoa taikka tuottaa muuta taloudellista etua osakkeenomistajalle tai muulle toimintaan osallistujalle.

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden tappio 89 826,50 euroa kirjataan edellisten tilikausien voitto (tappio) tilille.

Yhtiön taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Yhtiön maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu tappion käsittely hallituksen näemyksen mukaan vaaranna yhtiön maksukykyä.

1.9 Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 250 osaketta, joiden nimellisarvo on 10 euroa/kpl. Kukin osake oikeuttaa 1 äänen yhtiökokouksessa.

2 TILINPÄÄTÖS

2.1 TULOSLASKELMA

	<u>1.1.-31.12.2016</u>		<u>1.1.-31.12.2015</u>	
LIKEVAIHTO	16 280 230,63		16 889 227,34	
Toiminnan muut tuotot	113 240,79		97 786,56	
Materiaalit ja palvelut:				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-208 367,28		-200 910,63	
Ulkopuoliset palvelut	-386 016,79	-594 384,07	-472 178,53	-673 089,16
Henkilöstökulut:				
Palkat ja palkkiot	-9 362 721,11		-9 511 411,45	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 671 657,63		-1 705 223,85	
Muut henkilösivukulut	-537 430,35	-11 571 809,09	-528 572,04	-11 745 207,34
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-172 368,56	-172 368,56	-195 669,39	-195 669,39
Toiminnan muut kulut		-4 133 589,25		-4 098 606,11
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	-78 679,55		274 441,90	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	1 916,65		2 561,58	
Korkokulut ja muut rahoituskulut				
Samankonsernin yrityksille	0,00		-12,96	
Muille	-1 458,51	458,14	-2 055,11	493,51
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-78 221,41		274 935,41	
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	-78 221,41		274 935,41	
Tuloverot				
Tilikauden verot (-)	-11 605,09	-11 605,09	0,00	0,00
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	-89 826,50		274 935,41	

2.2 TASE

VASTAAVAA	Tase 31.12.2016		Tase 31.12.2015	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	18 689,20		29 945,31	
Muut pitkävaikutteiset menot	166 914,49	185 603,69	152 468,60	182 413,91
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	279 881,22		258 094,73	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	23 041,73	302 922,95	0,00	258 094,73
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	1,00	1,00	0,00	0,00
Omakatteisten sijoitusten varat		0,00		34 977,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	118 815,07		123 215,49	
Saamiset saman konsernin yhteisöiltä	6 044 571,56		6 708 400,58	
Muut saamiset	1 454 954,85		2 129,75	
Siirtosaamiset	187 532,52	7 805 874,00	955 853,84	7 789 599,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ		8 294 401,64		8 265 085,50
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Osakepääoma		2 500,00		2 500,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		5 406 404,31		5 406 404,31
Muut sidotut rahastot		0,00		34 977,20
Edellisten tilikausien voitto/tappio	381 285,34		106 349,93	
Tilikauden voitto (tappio)	-89 826,50	291 458,84	274 935,41	381 285,34
Oma pääoma yhteensä		5 700 363,15		5 825 166,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Kajaanin Ammattikorkeakoulun stipendirahasto		76 037,20		50 345,00
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Siirtovelat	468 148,83	468 148,83	471 502,45	471 502,45
Lyhytaikainen				
Saadut ennakot	197 092,91		249 895,25	
Ostovelat	195 115,72		191 973,58	
Velat saman konsernin yhteisöille	312 580,49		97 163,72	
Muut velat	1 001 391,48		1 083 371,18	
Siirtovelat	343 671,86	2 049 852,46	295 667,47	1 918 071,20
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		8 294 401,64		8 265 085,50

2.1 RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Toiminnan rahavirta		
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä	-78 221,41	274 935,41
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	172 368,56	195 669,39
Rahoitustuotot ja -kulut	458,14	493,51
Maksetut välittömät verot	-698,27	0,00
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	93 907,02	471 098,31
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys(-)/vähennys(+)	-16 274,34	-953 166,49
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys(+)/vähennys(-)	117 520,82	-501 904,17
Toiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja (A)	195 153,50	-983 972,35
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin (-)	-366 895,86	-188 346,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin	146 508,30	30 467,01
Investointien rahavirta (B)	-220 387,56	-157 879,14
Rahoituksen rahavirta		
Maksullinen oman pääoman lisäys ml. SVOP	0,00	1 142 000,00
Maksetut korot ja maksut rahoituskuluista	-458,14	-493,51
Muu rahoitus	25 692,20	345,00
Rahoituksen rahavirta (C)	25 234,06	1 141 851,49
Rahavarojen muutos (A+B+C) lisäys (+)/vähennys (-)	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden alussa	0,00	0,00
Rahavarat tilikauden lopussa	0,00	0,00

2.2 LIITETIEDOT

2.2.1 Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostaminen

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Hankintameno on luettu hankinnasta aiheutuneet muuttuvat kulut. Saadut avustukset on kirjattu hankintamenon vähennykseksi. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella. Poistot on tehty hyödykkeen käyttöönottokuukaudesta seuraavan kuukauden alusta alkaen.

Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet 3 vuotta

Muut pitkävaikuttavat menot 5 vuotta

Koneet ja kalusto 3-7 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden hankintamenot, joiden todennäköinen taloudellinen käyttöaika on alle 3 vuotta, sekä pienhankinnat (alle 10.000 euroa, alv 0%) on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikauden kuluksi.

Tuottojen jaksottaminen

Hanke- ja projekti toiminnan tuotot kirjataan hyväksytyjen menojen suhteessa.

Tuotekehitys- ja pitkävaikutteisten menojen jaksottaminen

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Eläkkeiden kirjaaminen

Yhtiö vastaa henkilöstön mahdollisista varhe- ja kuel-maksuperusteisista maksuista 1.1.2014 alkaen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Measure Development Oy fuusioitui Kamk Oy:un 1.8.2017 ja fuusiotuloksena kirjattiin + 26.226,49 euroa.

Kajaanin Ammattikorkeakoulun stipendirahaston pankkitili lopetettiin 23.6.2016 ja rahaston varat siirrettiin maksuliikennetilille sekä rahastot yhdistettiin yhdeksi stipendirahastoksi.

2.2.2 Tuloslaskelman liitetiedot

	<u>1.1.-31.12.2016</u>	<u>1.1.-31.12.2015</u>
Liikevaihto		
OKM:n perusrahoitus	12 925 860,00	13 047 966,49
Tuet ja avustukset	2 485 895,15	3 011 891,40
Maksut ja korvaukset	54 968,16	59 952,64
Muu liikevaihto	813 507,32	769 416,81
	16 280 230,63	16 889 227,34
Toiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	51 627,86	66 456,50
Muut tuotot	61 612,93	31 330,06
	113 240,79	97 786,56
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	208 367,28	200 910,63
Ulkopuoliset palvelut	386 016,79	472 178,53
	594 384,07	673 089,16
	<u>1.1.-31.12.2016</u>	<u>1.1.-31.12.2015</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	45 926,66	40 681,45
Aineelliset hyödykkeet	126 441,90	154 987,94
	172 368,56	195 669,39
Toiminnan muut kulut		
Asiantuntijapalvelut	1 406 099,82	1 480 116,02
Majoitus- ja matkustuspalvelut	433 581,99	449 949,60
Terveyspalvelut	59 478,66	79 493,45
Opetus- ja kulttuuripalvelut	87 533,69	89 327,30
Muut yhteistoimintaosuudet	74 800,88	55 521,14
Muut palvelut	73 158,71	29 433,82
Materiaalihankinnat	198 827,78	230 125,94
Avustukset	162 497,98	145 704,27
Vuokrat	1 558 305,06	1 483 830,92
Muut toimintakulut	79 304,68	55 103,65
	4 133 589,25	4 098 606,11
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	14 758,00	11 250,00
Tilintarkastuslain 1.1,2§:ssä tarkoitetut toimeksiannot	13 471,50	9 399,18
Veroneuvonta	8 014,50	13 654,89
Muut palvelut	8 669,96	7 151,79
	44 913,96	41 455,86

	<u>1.1.-31.12.2016</u>	<u>1.1.-31.12.2015</u>
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut korkotuotot		
Muilta	0,00	143,81
Korkotuotot yhteensä	<u>0,00</u>	<u>143,81</u>
Muut rahoitustuotot		
Muilta	1 916,65	2 417,77
Muut rahoitustuotot yhteensä	<u>1 916,65</u>	<u>2 417,77</u>
Rahoitustuotot yhteensä	1 916,65	2 561,58
Muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	0,00	-12,96
Muut rahoituskulut	-1 458,51	-2 055,11
Muut rahoituskulut yhteensä	<u>-1 458,51</u>	<u>-2 068,07</u>
Rahoituskulut yhteensä	-1 458,51	-2 068,07
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	458,14	493,51

Liiketoiminnan tuloslaskelma kululajeittain

	<u>1.1.-31.12.2016</u>	<u>1.1.-31.12.2015</u>
LIKEVAIHTO	656 024,74	494 911,10
Toiminnan muut tuotot	108 363,89	81 904,47
Materiaalit ja palvelut:		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-25 677,40	-14 639,88
Ulkopuoliset palvelut	<u>-71 901,99</u>	<u>-42 094,71</u>
	-97 579,39	-56 734,59
Henkilöstökulut:		
Palkat ja palkkiot	-299 079,07	-250 923,79
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-52 983,81	-44 000,31
Muut henkilösivukulut	<u>-16 485,76</u>	<u>-12 690,10</u>
	-368 548,64	-307 614,20
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-11 965,44</u>	<u>-5 982,69</u>
Toiminnan muut kulut	-11 965,44	-5 982,69
	-178 530,42	-198 693,14
LIKEVOITTO (-TAPPIO)	107 764,74	7 790,95
VOITTO (TAPPIO) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	107 764,74	7 790,95
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILINPÄÄTÖS - SIIRTOJA JA VEROJA	107 764,74	7 790,95
Tuloverot		
Tilikauden verot (-)	-11 460,40	-11 460,40
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	<u>96 304,34</u>	<u>7 790,95</u>

Erittely tuotoista ja kuluista perustehtävän ja liiketoiminnan osalta 1000e

	Perustehtävä	Liiketoiminta	Yhteensä
Tuotot			
Perusrahoitus	12 925,9	0,0	12 925,9
Tuet ja avustukset	2 485,9	0,0	2 485,9
Maksut ja korvaukset	55,0	0,0	55,0
Muu liikevaihto	157,5	656,0	813,5
Toiminnan muut tuotot	4,9	108,4	113,2
Kulut			
Materiaalit ja palvelut	-496,8	-97,6	-594,4
Henkilöstökulut	-11 203,3	-368,5	-11 571,8
Poistot	-160,4	-12,0	-172,4
Muut toimintakulut	-3 955,1	-178,5	-4 133,6
Tuloslaskelman liikevoitto/-tappio	-186,4	107,8	-78,7
Liikevoiton/-tappion jälkeiset erät	0,3	-11,5	-11,1
Tilikauden voitto/tappio	-186,1	96,3	-89,8

Erittely toiminnan tuotoista ja kuluista tehdään OKM:n raportoinnin yhteydessä.

2.2.3 Taseen liitetiedot

Pysyvät vastaavat	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Sijoitukset	
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Koneet ja kalusto	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	29 945,31	152 468,60	258 094,73	0,00	0,00	440 508,64
Lisäykset	0,00	49 116,44	155 614,56	162 163,86	1,00	366 895,86
Vähennykset/rah.osuudet	0,00	0,00	-7 386,17	-139 122,13	0,00	-146 508,30
Hankintameno 31.12.2016	29 945,31	201 585,04	406 323,12	23 041,73	1,00	660 896,20
Tilikauden poisto	-11 256,11	-34 670,55	-126 441,90	0,00	0,00	-172 368,56
Kertyneet poistot ja arvonl. 31.12.2016	-23 263,11	-59 235,85	-343 542,73	0,00	0,00	-426 041,69
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	18 689,20	166 914,49	279 881,22	23 041,73	1,00	488 527,64
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	29 945,31	152 468,60	258 094,73	0,00	0,00	440 508,64

Lyhytaikaiset saamiset	31.12.2016	31.12.2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	122 920,91	32 218,15
Lainasaamiset	5 915 045,17	6 674 767,60
Muut saamiset	0,00	0,00
Siirtosaamiset	6 605,48	1 414,83
Yhteensä	6 044 571,56	6 708 400,58
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	118 815,07	123 215,49
Muut saamiset	2 043,46	2 129,75
Siirtosaamiset	1 640 443,91	955 853,84
Yhteensä	1 761 302,44	1 081 199,08
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	7 805 874,00	7 789 599,66
<i>Siirtosaamisten olennaiset erät</i>		
Eu-tuet ja avustukset/projektisaamiset	1 521 814,45	877 507,09
Kansaneläkelaitos/työterveyshuollon korvauslasku v.2015	33 039,02	43 473,19
Muut erät	85 590,44	34 873,56
	1 640 443,91	955 853,84
Oma pääoma	31.12.2016	31.12.2015
Sidottu oma pääoma		
Osakepääoma 1.1.	2 500,00	2 500,00
Osakepääoma 31.12.	2 500,00	2 500,00
Sidottu oma pääoma yhteensä	2 500,00	2 500,00
Vapaa oma pääoma		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	5 406 404,31	4 264 404,31
Lisäykset	0,00	1 142 000,00
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	5 406 404,31	5 406 404,31
Muut rahastot 1.1.	34 977,20	47 604,97
Lisäykset	8 333,82	2 332,14
Vähennykset	-43 311,02	-14 959,91
Muut rahastot 31.12.	0,00	34 977,20
Edellisten tilikausien voitto/tappio	381 285,34	106 349,93
Tilikauden tappio	-89 826,50	274 935,41
Vapaa oma pääoma yhteensä	5 697 863,15	5 822 666,85
Oma pääoma yhteensä	5 700 363,15	5 825 166,85
Pitkäaikaiset velat	31.12.2016	31.12.2015
Muut pitkäaikaiset velat muilta	468 148,83	471 502,45
Lyhytaikaiset velat	31.12.2016	31.12.2015
Velat saman konsernin yrityksille		
Saadut ennakot	203 512,57	14 331,43
Ostovelat	109 067,92	81 875,00
Muut velat	0,00	0,00
Siirtovelat	0,00	957,29
	312 580,49	97 163,72
Velat muille		
Saadut ennakot	197 092,91	249 895,25
Ostovelat	195 115,72	191 973,58
Muut velat	1 001 391,48	1 083 371,18
Siirtovelat	343 671,86	295 667,47
	1 737 271,97	1 820 907,48
Lyhytaikaiset velat yhteensä	2 049 852,46	1 918 071,20
<i>Siirtovelkojen olennaiset erät</i>		
KuEL-maksut, palkkaperusteinen/ työnantaja ja työntekijä	221 192,42	226 474,80
Palkkavelat	78 204,29	42 903,09
Muut erät	44 275,15	26 289,58
	343 671,86	295 667,47

2.2.4 Vakuudet ja vastuusitoumukset

Eläkevastuut

Yhtiön eläkevastuut on vakuutettu ulkopuolisessa eläkevakuutusyhtiössä (KEVA).

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	571 146,08	502 301,50
Myöhemmin maksettavat	635 573,79	735 218,04
Leasing-vastuut yhteensä	1 206 719,87	1 237 519,54

Muut vastuusitoumukset

Vuokrasopimusvastuut

Kajaanin kaupunki/Vimpelinlaakson kehittämissiikelaytos

4 rakennusta ja 5 tilaa; toistaiseksi voimassaolevat vuokrasopimukset vastuuna 6 kk:n vuokra

643 245,96 685 904,16

Canorama tulostuslaitteiden käyttövuokrasopimus; määräaikainen 4v. vastuuna 6 kk:n vuokra (sopimus päättyy 30.6.2017)

73 507,12 177 115,44

Olennaiset vuokrasopimukset yhteensä

716 753,08 863 019,60

Sopimusvastuut

Eu-hankkeiden vastuut/käyttötalous

10 985 119,10 8 228 244,40

Eu-hankkeiden vastuut/investoinnit

259 453,88 87 351,03

Eu-hankkeiden vastuut yhteensä

11 244 572,98 8 315 595,43

OKM-hankevastuut yhteensä

231 763,16 165 844,06

Sopimusvastuut sisältävät käynnissä olevat hankkeet ja käytössä olevat valtionavustukset 1.1.2014 alkaen.

EU-hankkeissa on enimmillään mahdollisuus saadun avustuksen takaisinperintään noin 15 vuotta hankkeen päättymisen jälkeen, mikäli mahdollisissa jälkitarkastuksissa on ilmennyt epäselvyyksiä hankkeiden toteutuksessa ja avustusohteiden seurannassa. Valtionavustusten osalta mahdollisuus saadun avustuksen takaisinperintään on 10 vuotta viimeisen maksuerän maksamisesta.

Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy:llä ei ole tiedossa olevia takaisinperintäesityksiä.

2.2.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	<u>1.1.-31.12.2016</u>	<u>1.1.-31.12.2015</u>
<i>Johdon palkat ja palkkiot</i>		
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä hallituksen jäsenet	233 885,27	180 337,56

2.2.6 Muut sidotut rahastot

<u>Muut sidotut rahastot ja toimeksi antojen pääomat:</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Stipendirahastot;		
K-kauppiaat ja Kesko -stipendirahasto	10 113,07	1 813,44
K-kauppiaat ja Kesko -stipendirahasto/ Nordean osakkeet	0,00	2 406,94
Osuuskauppa Maakunnan stipendirahasto	941,78	1 445,95
Muut stipendirahastot	64 982,35	29 310,87
Muut stipendirahastot; toimeksiantojen pääomat	0,00	50 345,00
Stipendirahasto, varat maksuliikennetilillä	76 037,20	85 322,20
<i>Stipendirahastot on yhdistetty ja Nordean osakkeet on myyty v.2016 aikana</i>		

ALLEKIRJOITUKSET

Hallitus ja toimitusjohtaja allekirjoittavat Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy:n vuoden 2016 tilinpäätöksen, antavat sen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja yhtiökokouksen vahvistettavaksi.

Kajaanissa 28. päivänä helmikuuta 2017

KAMK Oy:n hallitus:

Aki Räisänen, puheenjohtaja

Helena Ohtonen, varapj.

Timo Hurskainen

Risto Hämäläinen

Toni Kemppinen

Teemu Turunen

Minna Partanen

Inna Pyykkönen

Arto Karjalainen (henkilöstöjäsen ehdokas, Joona Tolonen eronnut 3.10.2016)

Turo Kilpeläinen
toimitusjohtaja/rehtori

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus

Kajaanissa 2. päivänä maaliskuuta 2017

Antti Kääriäinen, KHT, JHT

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA JA SÄILYTYSTAVOISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Päiväkirja	sähköinen
Pääkirja	sähköinen
Tuloslaskelma	sähköinen
Tase	sähköinen
Rahoituslaskelma	sähköinen
Tilipuitteet	sähköinen
Ostoreskontra	sähköinen
Myyntireskontra	sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	sähköinen
Palkkakirjanpito	sähköinen
Tasekirja	paperituloste
Tase-erittelyt	paperituloste
Tilinpäätös	sidottu

TOSITELAJIT

Käyttöomaisuushankinnat ja myynnit	AA	sähköinen
Poistokirjaukset	AF	sähköinen
Investointien purkaminen	AZ	sähköinen
Konekielinen tiliote	BA	sähköinen
Ostomaksu (automaattinen)	BM	sähköinen
Luottotappiot	DL	sähköinen
Asiakkaat - tasaus	DT	sähköinen
Myyntisuoritus (viitteellinen)	DV	sähköinen
Myyntisuoritus (manuaalinen)	DZ	sähköinen
Ostolaskut/Rondo	KR	sähköinen
Toimittajat -maksu	KZ	sähköinen
Toimittajat, hyvitys	KG	sähköinen
Liittymä kassajärjestelmä	M1	sähköinen
Liittymä ProExellent (palkka)	M3	sähköinen
M2 matkalaskut	M8	sähköinen
Korkolaskut	RC	sähköinen
Myyntilaskut	RV	sähköinen
Muistiotositteet	SA	paperituloste
Muistiotositteet (Excel-tallennus)	SB	paperituloste
Käteisalennuskirjaus	SC	sähköinen
Rondo muistiotosite	SR	sähköinen
Pääkirjatilien tasaus	ST	sähköinen

Sähköisessä muodossa KTM:n päätöksen 47/1998 mukaisesti arkistoitava kirjanpito-aineisto on tallennettuna yhtiön kirjanpitoa hoitavan Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän palvelimella, joka sijaitsee Kajaanissa.
Tasekirja ja muu kirjanpitoaineisto säilytetään yhtiön toimitiloissa.